

สหพันธรัฐรัสเซีย

1. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่ : 17,098,246 ตร.กม. (อันดับ 1 ของโลก)

ประชากร : 146.006 ล้านคน (8/2564)

ภาษาราชการ : รัสเซีย

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ : น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ป่าไม้ ขนสัตว์ สินแร่

2. เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจ

	ปี 2021	ปี 2022	ปี 2023F
GDP (US\$bn)	1,780.0	2,130.0	2,140.0
GDP Per Capita (US\$)	10,150.0	12,220.0	14,700.0
GDP Growth (%)	4.7	-3.4	-2.3

สินค้าส่งออก : เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่ เหล็กและเหล็กกล้า ไข่มุกธรรมชาติหรือไข่มุกเลี้ยง ปู่ยทองแดงและของทำด้วยทองแดง

ตลาดส่งออก : 1. จีน (12.66%) 2. เนเธอร์แลนด์ (10.48%) 3. ตุรกี (9.30%) 4. เยอรมนี (7.73%) 5. อิตาลี (4.85%) และไทยอันดับที่ 69 (0.12%)

สินค้านำเข้า : เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้า ยานพาหนะทางบกนอกจากรถที่เดินบนรางรถไฟหรือรางรถราง ส่วนประกอบและอุปกรณ์ พลาสติกและของที่ทำได้ด้วยพลาสติก ผลิตภัณฑ์เวชกรรม

ตลาดนำเข้า : 1. จีน (30.89%) 2. เยอรมนี (6.79%) 3. เกาหลีใต้ (6.09%) 4. สหรัฐอเมริกา (5.62%) 5. เบลารุส (3.79%) และไทยอันดับที่ 23 (0.78%)

3. การค้าระหว่างไทย – สหพันธรัฐรัสเซีย

ประเทศ	มูลค่าการค้ารวม (ล้าน USD)			มูลค่าการส่งออก (ล้าน USD)			มูลค่าการนำเข้า (ล้าน USD)		
	ปี 2021	ปี 2022		ปี 2021	ปี 2022		ปี 2021	ปี 2022	
		ม.ค.-ธ.ค.	+/- (%)		ม.ค.-ธ.ค.	+/- (%)		ม.ค.-ธ.ค.	+/- (%)
สหพันธรัฐรัสเซีย	2,754.08	1,854.94	-32.65	1,032.47	585.44	-43.30	1,721.62	1,269.50	-26.26

4. สินค้าส่งออกหลักของไทย – สหพันธรัฐรัสเซีย

หน่วย : ล้าน USD

สินค้า	ปี 2021	ปี 2021 ม.ค.-ธ.ค.	ปี 2022 ม.ค.-ธ.ค.	+/- (%) ม.ค.-ธ.ค.
1.ผลิตภัณฑ์ยาง	106.42	106.42	80.89	-23.99
2.รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	323.62	323.62	80.31	-75.18
3.เม็ดพลาสติก	43.39	43.39	48.45	11.65
4.ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	46.14	46.14	45.86	-0.61
5. เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	56.63	56.63	42.51	-24.93
6. น้ำมันสำเร็จรูป	19.86	19.86	28.74	44.73
7.อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	19.54	19.54	28.13	43.97
8.ยางพารา	32.97	32.97	15.92	-51.70
9.สิ่งปรุงรสอาหาร	11.87	11.87	15.15	27.66
10.ข้าว	3.61	3.61	15.00	315.16
รวม 10 รายการ	664.06	664.06	400.97	-39.62
อื่นๆ	368.41	368.41	184.47	-49.93
รวมทั้งสิ้น	1,032.47	1,032.47	585.44	-43.30

5. สินค้าหลักที่ไทยนำเข้า – สหพันธรัฐรัสเซีย

หน่วย : ล้าน USD

สินค้า	ปี 2021	ปี 2021 ม.ค.-ธ.ค.	ปี 2022 ม.ค.-ธ.ค.	+/- (%) ม.ค.-ธ.ค.
1.ปุ๋ย และยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์	177.00	177.00	288.39	62.93
2.น้ำมันดิบ	783.95	783.95	260.80	-66.73
3.เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ	45.68	45.68	206.29	351.64
4.สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	165.27	165.27	135.62	-17.94
5.เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	176.55	176.55	113.96	-35.45
6.ถ่านหิน	44.53	44.53	75.42	69.35
7.สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป	72.45	72.45	67.56	-6.74
8.พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	48.97	48.97	34.50	-29.54
9.แร่และผลิตภัณฑ์จากแร่	15.97	15.97	16.99	6.36
10.เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค	9.75	9.75	9.80	0.50
รวม 10 รายการ	1,540.11	1,540.11	1,209.33	-21.48
อื่นๆ	181.50	181.50	60.17	-66.85
รวมทั้งสิ้น	1,721.62	1,721.62	1,269.50	-26.26

6. สถานการณ์เศรษฐกิจ

- GDP พื้นฐานของรัสเซียคาดการณ์ไว้ที่ 3.2% และ 2.3% ในปี 2565 และ 2566 ตามลำดับ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ราคาน้ำมันที่สูงขึ้น และภาวะการเงินในประเทศที่อ่อนตัวในปี 2564 จะช่วยสนับสนุนการฟื้นตัวจากการบริโภคภาคครัวเรือนและการลงทุนภาครัฐ
- รัสเซียได้รับผลกระทบจาก Covid-19 อยู่บ้าง หลังจากภาครัฐเร่งขยายการฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมเพิ่มขึ้นช่วยให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อใหม่รายวันลดลงและประชาชนก็เริ่มมีความมั่นใจในความปลอดภัยโดยออกมาใช้ชีวิตภายนอกตามปกติ อีกทั้งสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และการค้าทั่วไปในรัสเซียมีการฟื้นตัวดีเป็นลำดับ อย่างไรก็ตามยังคงมีปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นอุปสรรคอยู่ ได้แก่ ภาวะเงินเฟ้อ นโยบายการเมืองของสหรัฐฯ ที่ส่อจะเกิดความขัดแย้งกับรัสเซียมากขึ้น รวมทั้งปัญหาเรื่องร้องจากการถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจโดยโลกตะวันตก ระดับราคาน้ำมันในตลาดโลก และค่าเงินรูเบิลที่อ่อนตัวลงเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์ สหรัฐ
- รัสเซียถูกคว่ำบาตรทางการค้าจากประเทศตะวันตกและตอบโต้ด้วยการงดการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารจากประเทศเหล่านั้น จึงเป็นโอกาสของไทยในฐานะผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก ทั้งนี้สินค้าไทยมีศักยภาพ เช่น ปลาและผลิตภัณฑ์อาหารทะเล ฝรั่ง พารา ผักและผลไม้สด/แช่เย็น/แช่แข็ง อาหารแปรรูป อาหารสำเร็จรูป และซอสปรุงรส เป็นต้น
- ความต้องการเงินสกุลหลักอย่างดอลลาร์สหรัฐ และยูโรในรัสเซียได้ลดลงเป็นลำดับ ขณะที่ธนาคารบางแห่งที่ยังไม่ได้ถูกคว่ำบาตรและยังสามารถโอน/รับโอนเงินผ่านระบบ SWIFT ได้ก็ต้องแบกรับภาระในการถือเงินสกุลหลักมากขึ้นจนต้องปรับขึ้นค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรมเป็นเงินสกุลหลักในอัตราสูง เพื่อให้การทำการค้ากับรัสเซียมีความสะดวกและลดอุปสรรคปัญหาการชำระค่าสินค้า ผู้ส่งออกไทยควรพิจารณาเพิ่มทางเลือกการใช้เงินหยวนในการตกลงเจรจาการค้ากับผู้นำเข้ารัสเซียด้วย

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมอสโก

<https://www.worldbank.org>

7. โอกาส/อุปสรรค

สถานการณ์ Covid-19

- การแพร่ระบาดของ Covid-19 ส่งผลให้ผู้บริโภคมีรายได้เพื่อการใช้จ่ายลดลงและยังระมัดระวังการใช้จ่าย โดยประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตและส่งออกอาหารที่เป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีพ จึงมีโอกาที่จะขยายตลาดไปยังรัสเซีย ได้แก่ อาหารสำเร็จรูป อาหารกระป๋อง ผัก/ผลไม้กระป๋อง อาหารทะเลแช่แข็ง ข้าวของขบเคี้ยว และอาหารแปรรูปต่าง ๆ ที่มีอายุการเก็บรักษาได้นาน รวมไปถึงอาหารสัตว์เลี้ยง
- การลดลงของอัตราผู้ติดเชื้อ Covid-19 รายใหม่ ขณะเดียวกันการฉีดวัคซีนให้กับประชาชนก็ขยายวงกว้างมากขึ้น จึงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคให้ออกมาใช้จ่ายใช้สอยและปรับตัวกลับสู่สภาพปกติได้อย่างรวดเร็ว

สงครามรัสเซีย-ยูเครน

- ขณะนี้การขนส่งสินค้าจากไทยไปยังรัสเซียโดยผ่านท่าเรือฝั่งตะวันออกไกลของรัสเซียไม่ได้มีอุปสรรคแต่อย่างใด และปัญหาการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ก็ไม่มีแล้ว ยังเหลือเพียงแค่มีต้นทุนค่าใช้จ่ายขนส่งที่เพิ่มขึ้น และต้องใช้เวลาส่งมอบสินค้ายาวนานขึ้นกว่าเดิมนั้น
- ด้วยแรงกดดันจากมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจที่มีต่อรัสเซียอย่างรุนแรง ทำให้สินค้าแบรนด์ดังจากตะวันตกและพันธมิตรทยอยปิดกิจการหรือขยับกิจการให้กับธุรกิจอื่นท้องถิ่น จึงเป็นโอกาสของธุรกิจหน้าใหม่ ทั้งจากภายในประเทศและจากต่างประเทศที่จะเข้ามาช่วงชิงตลาด และไทยก็เป็นผู้ส่งออกสินค้าแพชชั่นระดับคุณภาพสูงประเทศหนึ่ง จึงน่าจะเป็นโอกาสดีที่จะลองแสวงหาโอกาสในการขยายตลาดในรัสเซีย ถึงแม้ว่า แบรนด์ดังต่างๆ จากยุโรปจะปิดตัวลงไป แต่ที่ยังคงมองหาโอกาสที่จะกลับมาเปิดกิจการในรัสเซียอยู่ตลอดเวลา ขณะเดียวกันธุรกิจรายใหม่จากประเทศข้างเคียงเจ้าของแบรนด์ต่างๆ จากยุโรปจะปิดตัวลงไป แต่ที่ยังคงมองหาโอกาสที่จะกลับมาเปิดกิจการในรัสเซียอยู่ตลอดเวลา ขณะเดียวกันธุรกิจรายใหม่จากประเทศข้างเคียงเจ้าของแบรนด์ต่างๆ จากยุโรปจะปิดตัวลงไป แต่ที่ยังคงมองหาโอกาสที่จะกลับมาเปิดกิจการในรัสเซียอยู่ตลอดเวลา
- มาตรการคว่ำบาตรทำให้รัสเซียไม่สามารถส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์บางรายการได้ ทำให้รัสเซียต้องการที่จะระบายสินค้าส่งออกเหล่านี้ ไปยังตลาดประเทศอื่นที่เป็นมิตรแทน โดยเฉพาะในประเทศในแถบเอเชีย จึงน่าจะเป็นโอกาสดีที่ไทยจะสามารถจัดซื้อวัตถุดิบเหล่านั้นได้ในราคามิตรภาพ
- ในช่วงที่รัสเซียถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากประเทศตะวันตก สินค้าผลิตภัณฑ์อาหารของไทยมีศักยภาพและยังมีโอกาสขยายตลาดในรัสเซีย เนื่องจากชาวรัสเซียมีความเชื่อมั่นและชื่นชอบผลิตภัณฑ์ที่เป็นแบรนด์ของไทยเป็นพิเศษ ในส่วนของกาโอนเงินสกุลหลักยังสามารถทำได้โดยการเปิดบัญชีกับธนาคาร ต่างชาติที่ยังให้บริการอยู่ในรัสเซีย ขณะที่สถานการณ์การนำเข้าและโลจิสติกส์เริ่มกลับสู่ภาวะปกติ ระยะเวลากาขนส่ง 2-3 เดือนผ่านท่าเรือลาวีวสตัดค มีการนำเข้าสินค้าไทยที่หลากหลายขึ้นและได้ปรับลดราคาค่าปลีกใกล้เคียงราคาเดิม (ระเบียบของรัสเซียอนุญาตให้ขึ้นราคาได้ร้อยละ 1-10 ต่อปี) เหมือนช่วงก่อนสงครามรัสเซีย-ยูเครน

แนวโน้มตลาด

- ผู้บริโภคหันมาใส่ใจกับเรื่องการดูแลสุขภาพมากขึ้น ชาวรัสเซียที่เคยไปท่องเที่ยวที่ประเทศไทยและมีโอกาสได้ทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากสมุนไพรไทยจะมีความชื่นชอบและเชื่อมั่นในสินค้าของไทย
- มีความต้องการผลิตภัณฑ์หรือเวชภัณฑ์ที่ใช้ป้องกันโรคเพิ่มขึ้น เช่น ภูมิอย่าง ภูษายอนามัย และผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อ เป็นต้น
- โอกาสการส่งออกของไทยยังต้องพึ่งพาหมวดสินค้ารถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ เป็นสำคัญอยู่ต่อไปเนื่องจาก ครองสัดส่วนมูลค่าการส่งออกของไทยทั้งหมดประมาณร้อยละ 30 ยังไม่รวมผลิตภัณฑ์ยางรถยนต์ที่มีการเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกันด้วย ซึ่งสินค้าทั้งสองรายการข้างต้นรวมกันแล้วก็มีสัดส่วนประมาณเกือบกึ่งหนึ่งของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมาเป็นสินค้าเกษตรและอาหารที่ไทยถือเป็นจุดแข็ง และการผลิตอาหารที่ได้รับการยอมรับของโลก

ทั้งนี้ มีสินค้าเด่นตัวใหม่ที่มีศักยภาพเข้ามา ได้แก่ แผงสวิทช์และแผง ควบคุมกระแสไฟฟ้า รวมทั้งสินค้าสุขอนามัยเพื่อป้องกันโรคติดต่อ เช่น ถุงมือยางและถุงยางอนามัย นอกจากนี้ คาดว่าสินค้าในกลุ่มแฟชั่นโดยเฉพาะอัญมณีและเครื่องประดับที่หดตัวอย่างรุนแรงมาอย่างต่อเนื่องจะสามารถ กลับมาเติบโตได้อีกครั้ง

สินค้าที่มีโอกาส

- อาหารและเครื่องดื่มรวมไปถึงอาหารสัตว์เลี้ยง
- ผลไม้สดและแห้ง อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ผลไม้กระป๋องและแปรรูป ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ เนื้อปลาสดแช่เย็น/แช่แข็ง สิ่งปรุงรส
- เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว
- เครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์
- เครื่องปรุงรสอาหาร

7.2 อุปสรรค

- กฎระเบียบที่เข้มงวดมากในการควบคุมสินค้านำเข้าให้ได้ตาม มาตรฐานสุขอนามัยของสหพันธรัฐรัสเซียหรือ FSVPS (Federal Service for Veterinary and Phytosanitary)
- มาตรการคว่ำบาตรที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งระหว่างประเทศและโลจิสติกส์
- ข้อจำกัดทางด้านการชำระเงิน ด้านระยะทางการขนส่ง ด้านภาษาและวัฒนธรรมทางการค้า
- ค่าเงินรูเบิลที่อ่อนตัวลง โดยเฉพาะจากการยกระดับมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจโดยประเทศตะวันตก ส่งผลให้สินค้ามีราคาสูงขึ้น อีกทั้งความตึงเครียดของความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับการสนับสนุนจากประเทศตะวันตกเช่นกัน
- การขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์สินค้าและค่าขนส่งที่ปรับตัวสูงขึ้นจากปกติหลายเท่าตัว
- ปริมาณพื้นที่ขนส่งสินค้าทางอากาศที่ยังถูกจำกัดจากสถานการณ์การแพร่ระบาด Covid-19
- การแพร่ระบาด Covid -19 ระลอกใหม่สายพันธุ์เดลต้าที่สามารถแพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็วทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถใช้ชีวิตตามปกติรวมทั้งการประกอบธุรกิจที่เกิดอาการสะดุดไปบ้างเป็นการชั่วคราว

8. กลยุทธ์/กิจกรรม

เป้าหมายส่งออกปี 2023 : - 40%

กิจกรรมปี 66

1. งานแสดงสินค้านานาชาติในประเทศไทย

- STYLE Bangkok 2023 (22-26 มี.ค. 66)
- TAPA 2023 (Thailand International Auto Parts & Accessories Show 2023) (5-8 เม.ย. 66)
- THAIFEX-ANUGA ASIA 2023 (23-27 พ.ค. 66)
- Bangkok Gems & Jewelry Fair (6-10 ก.ย. 66)

2. กิจกรรม Online Business Matching (OBM) ในช่วงเดือนมกราคม-กันยายน 2566 ในกลุ่มสินค้า เช่น อาหารและเครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์ยาง แพชั่น และไลฟ์สไตล์ และ BCG

3. กิจกรรมการเผยแพร่ข้อมูลการค้า

- การเผยแพร่ข้อมูลการค้าในรูปแบบบันทึกเสียงออนไลน์ (Podcast) ภายใต้โครงการเสริมสร้างศักยภาพผู้ส่งออกไทยตลาดยุโรปและ CIS (สื่อออนไลน์) (พ.ย. 65-มี.ค.66)

9. สำนักงานและเขตอาณา

สศต. ณ กรุงมอสโก จำนวน 8 ประเทศ คือ 1.รัสเซีย 2.เบลารุส 3.มอลโดวา 4.คาซัคสถาน 5.อาร์เมเนีย 6.อุซเบกิสถาน 7.คีร์กีซสถาน 8. ทาจิกิสถาน

สำนักพัฒนาตลาดและธุรกิจไทยในต่างประเทศ 2
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ